

WEBINAR KLIMAATADAPTATIE EN DUURZAAMHEID

2 oktober 2025, Tycho Lam en Jan van Vulpen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

Inhoud

- Instrumenten gemeente (Ow) duurzaamheid (energietransitie en klimaatadaptatie)
- Klimaatadaptatie & duurzaamheid in het omgevingsplan

INSTRUMENTEN

- Verschillende (kern)instrumenten onder de Ow.
 - Onderscheid kan worden gemaakt tussen beleidsmatige instrumenten en normstellende instrumenten.
- Beleidsmatige instrumenten:
 - **omgevingsvisie** (samenhangend, strategisch plan over de hele fysieke leefomgeving; houdt rekening met alle ontwikkelingen in een gebied; iedere gemeente heeft één omgevingsvisie);
 - **programma** (uitvoeringsgericht; bevat maatregelen om de leefomgeving te beschermen, te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen dan wel te voldoen aan omgevingswaarden); en
 - **omgevingswaarde** (vastleggen kwaliteit fysieke leefomgeving; objectief en meetbaar).
- Normstellende instrumenten:
 - **Algemene rijksregels** (Bbl + Bkl)
 - **Omgevingsplan** (algemene regels voor de fysieke leefomgeving t.b.v. ETFAL)
 - Omgevingswaarden (vastleggen kwaliteit fysieke leefomgeving; objectief en meetbaar).
 - Vergunningplichten met bijbehorende beoordelingsregels
 - Voorwaardelijke verplichtingen
 - Maatwerkregels (en maatwerkvoorschriften)

ENERGIEZUINIGHEID EN MILIEU

Algemene rijksregels: Besluit bouwwerken Leefomgeving

Duurzaamheid (energietransitie)

H3 Bestaande bouw (par. 3.4 Bbl duurzaamheid):

- Voldoende energiezuinig (art 3.83)
- Maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik
 - met terugverdientijd van max 5 jaar
 - “erkende maatregelenlijst” (omgevingsregeling)
- Oplaadpunt elektrische voertuigen (art. 3.87b)

H4 Nieuwbouw (par. 4.4 Bbl duurzaamheid) :

- Energiezuinig en milieuprestatie: Bijna energieneutraal, BENG (art 4.148, 4.149)
- Aandeel hernieuwbare energie (4.149a)
- Milieuprestatie
- Oplaadpunten elektrische voertuigen (4.160b)

H6 Gebruik bouwwerken

- Energielabel (afd 6.4 Bbl)

Gemeente regels stellen

Belangrijke beperking aan het stellen van aanvullende “duurzaamheidsregels”: Bouwbesluit/Bbl is een uitputtende regeling (Stb 2018, 291, p.171-173 en ECLI:NL:RVS:2021:909)

Appellant:

de realisering van het (woningbouw)plan leidt tot een aanzienlijke uitstoot van CO2 die niet in overeenstemming is met het streven van de overheid om klimaatverandering tegen te gaan

RvS:

Het betoog van [appellant sub 2] komt erop neer dat dat de raad volgens hem in het plan regels had moeten stellen over duurzaam bouwen. In afdeling 5.1 van het Bouwbesluit 2012 zijn regels neergelegd over onder meer duurzaam bouwen (artikel 5.9) die bij de bouw van woningen in acht moeten worden genomen. De Afdeling heeft eerder overwogen dat deze regeling een uitputtend uitputtend karakter heeft zodat geen ruimte bestaat in het plan om op dit punt een nadere regeling te treffen. Zie daarvoor de uitspraken van 10 augustus 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BR4628, onder 2.9.4, en van 22 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1290, onder 8.1.

ENERGIEZUINIGHEID EN MILIEU

- Bbl: algemene regels over het bouwen, slopen, gebruiken en in stand houden van bouwwerken; grotendeels de regels die voorheen (vóór 1 januari 2024) in het Bouwbesluit stonden.
- Algemene rijksregels kunnen de mogelijkheid bieden om in het omgevingsplan **maatwerkregels** te stellen (art. 4.6 Ow). *Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht, passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels. Met maatwerkregels kan het bevoegd gezag algemene rijksregels invullen, aanvullen of daarvan afwijken.*
- Maatwerkregel in het omgevingsplan (artikel 2.3 Bbl)
- Afwijken kan aanscherping of versoepeling van algemene regels Bbl zijn
- Alleen als in de algemene regel! Zie bv nooit in werking getreden artikel 4.150 Bbl:
 - *"Met een maatwerkregel kunnen alleen gebieden of categorieën gebruiksfuncties worden aangewezen waarvoor de in artikel 4.149 bedoelde maximum waarden voor energiebehoefte en primair fossiel energiegebruik en minimum waarde voor het aandeel hernieuwbare energie worden aangescherpt."*
- Maar: vervallen (Stb. 2023/426).

ENERGIEZUINIGHEID EN MILIEU

- Algemene rijksregels kunnen ook de mogelijkheid bieden om **maatwerkvoorschriften** te stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning te verbinden (art. 4.5 Ow). *Een maatwerkvoorschrift is een beschikking en is gericht tot degene die de activiteit verricht, dus een bepaalde persoon of een bepaald bedrijf. De maatwerkvoorschriften kunnen algemene regels aanvullen, maar kunnen ook van algemene regels afwijken (door strenger of minder streng te zijn)*
- Alleen voor gevallen die in het omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening of Bbl zijn aangewezen
- Artikel 4.5 Bbl: afdeling 4.4 (duurzaamheid – art 4.148-4.160 Bbl)
 - Een maatwerkvoorschrift over de minimumwaarde voor het aandeel hernieuwbare energie bij een woongebouw kan alleen inhouden dat als gevolg van locatiegebonden omstandigheden niet aan de minimumwaarde voor het aandeel hernieuwbare energie hoeft te worden voldaan, waarbij dat blijkt uit de Leidraad afwijking eis hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)
 - Dus: slechts versoepeling van de regels in het Bbl (zie artikel 4.5, lid 2)
- Artikel 4.149a afbakening met een maatwerkvoorschrift van de minimumwaarde aandeel hernieuwbare energie als dat niet kan als gevolg van locatiegebonden omstandigheden

KLIMAATADAPTATIE

- Klimaatverandering: leefbare woonomgeving? Beperken effecten:
- Er zijn vier belangrijke klimaateffecten:
 - Wateroverlast;
 - Hitte;
 - droogte; en
 - Waterveiligheid (overstroming).
- Denk aan vergroenen tuinen, creëren van schaduwplekken, voorkomen verstening, realiseren van (voldoende) waterberging en biodiversiteit.
- EHRM 9 april 2024, ECLI:CE:ECHR:2024:0409JDU005360020 (Verein KlimaSeniorinnen Schweiz e.a./Zwitserland):
 - Recht van individuen op effectieve bescherming van de overheid tegen ernstige nadelige gevolgen van klimaatverandering
 - punt 434: **Adaptatiemaatregelen** moeten zijn gericht op het verlichten de meest ernstige of dreigende gevolgen van klimaatverandering voor de levens, de gezondheid, het welzijn en de levenskwaliteit van personen
 - Resultaatsverplichting!
- Welke maatregelen? -> in beginsel 'wide margin of appreciation'.

KLIMAATADAPTATIE

- Bevorderen gebruik “nature-based solutions” (= o.a. planten van meer bomen, realiseren van een nieuw park en installeren van groene daken)
- Europese verordening Natuurherstel
 - zie ook definitie in punt 17 van de preambule Europese Verordening Natuurherstel (EU) 2024/1991.
 - Europese Verordening Natuurherstel bevat voor het eerst een (concrete) juridische verplichting om meer groen in de gebouwde/stedelijke omgeving te realiseren (= hoofddoel).
 - Uiterlijk op 31 december 2030 geen nettoverlies in totale nationale oppervlakte stedelijke groene ruimte en stedelijke boomkroonbedekking in stedelijke ecosysteemgebieden t.o.v. 2024
 - Vanaf 1 januari 2031 tot en met 1 januari 2050 toenemende trend in totale nationale oppervlakte van stedelijke groene ruimte in stedelijke ecosysteemgebieden, totdat bevredigend niveau is bereikt -> bepaald a.d.h.v. te maken nationaal herstelplan
 - Nevendoel: verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Unie -> operationalisering van de Klimaatverordening.
- Resultaatsverplichting: Hoe uit te voeren?

KLIMAATADAPTATIE

Omgevingswaarde voor minimale groene ruimte en boomkroonbedekking

Artikel 2.9 Ow: Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:

- a. de gewenste staat of kwaliteit,
- b. de toelaatbare belasting door activiteiten,
- c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.

Lid 3: Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen

- Rijk in paragraaf 2.3.2 (omgevingswaarden gemeente): plicht voor vaststellen omgevingswaarde stedelijke groene ruimte en boomkroonbedekking?
- In het omgevingsplan een omgevingswaarde opnemen:
 - 1. geen netto-verlies tot 31 december 2030
 - 2. bevredigend niveau vanaf 1 januari 2031 tot 1 januari 2050
- monitoring!

KLIMAATADAPTATIE

Omgevingswaarde voor minimale groene ruimte en boomkroonbedekking

Of: gewone planregel/voorwaardelijke verplichting, zie

Chw bestemmingsplan "Schieveste 2021":

Artikel 4.8.3 Groennorm

Er geldt een groennorm van, gerekend over het gehele bestemmingsvlak, gemiddeld minimaal 5 m²/woning. Onder groene oppervlakten vallen ook groene daken alsmede de horizontale projectie van de boomkruin.

- handhaving?

Of: "Open" groen-norm in puntensysteem

Europese verordening Natuurherstel: alle lid-staten moeten een Natuurplan maken

NIEUWE WET- EN REGELGEVING

DUURZAME WARMTEVOORZIENING

- Artikel 62 Gaswet
 - *“Provinciale staten en de gemeenteraad zijn niet bevoegd het transporteren en het leveren van gas in het belang van de energievoorziening aan regels te binden.”*
 - *Vgl. art 39 Warmtewet, Art 83 Elektr. wet 1998*
- Wgiw: Artikel 62a Gaswet (nieuw)
 - *Artikel 62 is niet van toepassing indien met het oog op verduurzaming van de warmtevoorziening van gebouwen in een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet regels worden gesteld die in een gebied het gebruik van gas uitsluiten als warmtevoorziening van gebouwen en, indien op dezelfde locatie milieubelastende activiteiten worden verricht, de energievoorziening voor deze milieubelastende activiteiten, met uitzondering van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van gebouwen of milieubelastende activiteiten die van belang zijn voor de leveringszekerheid van de energievoorziening.*

DUURZAME WARMTEVOORZIENING

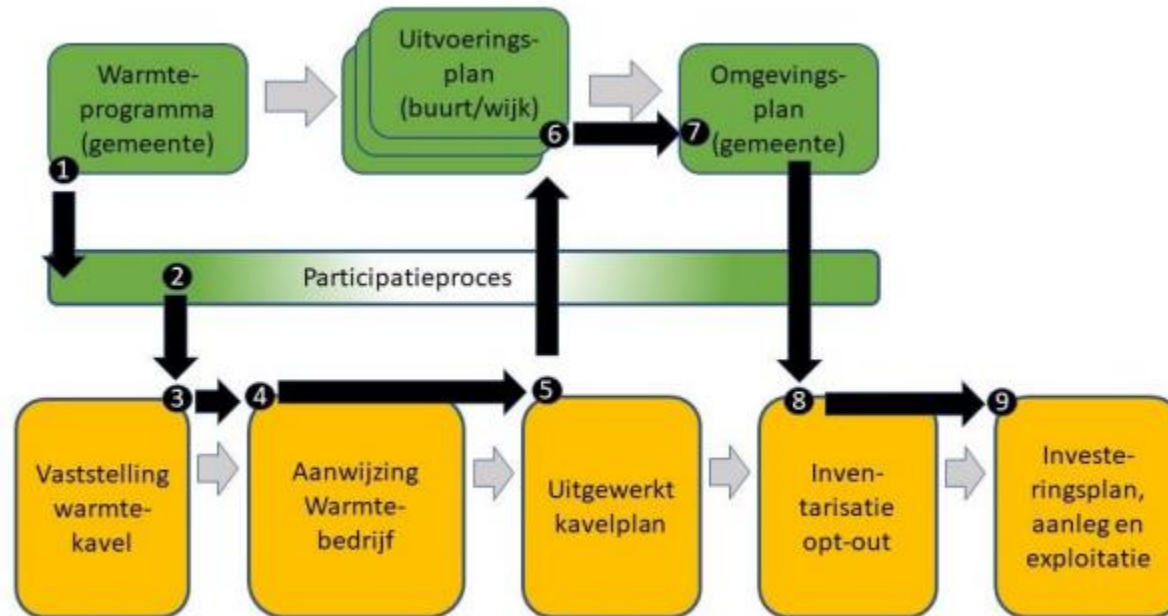
- Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)
 - In werking : 1 januari 2025 (tariefregulering)
 - Rest in werking: 1 januari 2026
 - Warmteprogramma verplicht uiterlijk 31 december 2026
- bevoegdheid om lokale regels te stellen om de transitie in de gebouwde omgeving van aardgas naar duurzame alternatieven tot uitvoering te brengen
- Wanneer en hoe een wijk van het gas af
 - Aanwijzingsbevoegdheid gemeenteraad om in het omgevingsplan het gebruik van gas als warmtevoorziening voor gebouwen (waaronder utiliteitsbouw) of als energievoorziening van milieubelastende activiteiten in en om die gebouwen in een gebied uit te sluiten (art. 62a Gaswet (nieuw))
 - Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw) - warmteprogramma!
- Eigenaren van gebouwen zijn niet verplicht om aan te sluiten op het collectieve duurzame alternatief voor aardgas (de zogenoemde '*opt-out regeling*'). Zij kunnen kiezen voor een gelijkwaardig alternatief, mits dat alternatief even duurzaam is
- Voorbeeld planregel in omgevingsplan (handreiking NPLW) :
 - a. Het gebied gaat over op een duurzame warmtevoorziening in de vorm van een warmtenet.
 - b. Gebouweigenaren zijn niet verplicht om aan te sluiten op het warmtenet. Zij kunnen kiezen voor een eigen aardgasvrij alternatief.
 - c. Per 1 mei 2033 wordt de levering van aardgas in het gebied beëindigd.
 - d. Deze planregels gelden voor het gebied Nieuwerland-Centrum"

DUURZAME WARMTEVOORZIENING

- de Wgiw bepaalt niet *hoe* (na (publiekrechtelijke aanwijzing) aanwijzing tot uitfasering en beëindiging van fossiele warmtevoorziening) in de warmtevoorziening van bouwwerken moet worden voorzien
- Wet collectieve warmtevoorziening (ook wel 'Warmtewet 2')
 - Aangenomen door TK op 3 juli 2025, EK naar verwachting in december 2025 -> 1 januari 2026 in werking
 - Beide wetsvoorstellen worden nauw op elkaar aangesloten. De bedoeling is dat zij elkaar zullen versterken (Kamerstukken II 2022/23, 36 387, nr. 3, p. 69)

WARMTEWET 2

Besluitvormingstraject

KLIMAATADAPTATIE & DUURZAAMHEID IN HET OMGEVINGSPLAN

DUURZAAMHEID EN OMGEVINGSPLAN (1)

- De Ow: 'activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving' (artikel 1.2 Ow)
- Maatschappelijke doelen van de wet (artikel 1.3 Ow):

Artikel 1.3. (maatschappelijke doelen van de wet)

5

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
 - b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.
- Doelstelling Ow ruimer dan Wro
- Gemeenteraad: één omgevingsplan (artikel 2.4 Ow)
- Activiteiten die gevolg hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving (artikel 4.1 Ow)
- Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal) (artikel 4.2 Ow)

DUURZAAMHEID EN OMGEVINGSPLAN (2)

- Geen standaardovergangsrecht (geen toelatingsplanologie): weg vrij voor gebodsbepalingen
 - Gebodsbepaling: onvoorwaardelijk geformuleerde opdracht aan grondgebruiker om toegekende functie of een in het omgevingsplan opgenomen maatregel te verwezenlijken
 - Voorbeeld: *"Woningen moeten zijn voorzien van een sedumdak of zonnepanelen op het zuidelijk gelegen dakvlak"*.
- Vereisten van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM (drie grenzen):
 - Wetmatigheidsgrens (= inbreukmakende regel moet een basis hebben in het nationale recht of de wet: het omgevingsplan)
 - Doelmatigheidsgrens (= gebodsbepaling moet gerechtvaardigd algemeen belang dienen); en
 - Proportionaliteitsgrens (= redelijke verhouding tussen het maatschappelijke belang dat wordt gediend met de beperking en het recht dat daardoor wordt aangetast)

DUURZAAMHEID EN OMGEVINGSPLAN (3)

- Gebodsbepalingen
 - Planregel: doel/middel?
 - Ondergrens: HR Wilnisser Visser (HR 13 februari 1992, *NJ* 1922, p. 473)
 - Handhaving?
- Etfal Ow -> Crisis- en herstelwet; bestemmingsplan met verbrede reikwijdte:
 - Mogelijkheid om voor experimenten af te wijken van een aantal wetten/bepalingen
 - Zelfde criterium veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, alsmede het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies (= breder dan goede ruimtelijke ordening)
 - Rechtspraak: regels gericht op duurzaamheid en energietransitie kunnen worden opgenomen in Chw-plannen (bijv. ABRvS 19 augustus 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2004 (*Belvedere I*))
 - Open plannormen en wetsinterpreterende beleidsregels (ECLI:NL:RVS:2019:2772 (*Omgevingsplan Buitengebied Boekel*), r.o. 16.2)
 - Open plannormen voldoende concreet en objectief begrenzen -> Belvedere II (ECLI:NL:RVS:2021:2388, r.o. 9.4)

VOORBEELDEN (1)

Omgevingsplan Meppel (gewijzigd 11-06-2025):

- **Hoofdstuk 2 Doelen en omgevingswaarden**

- **Afdeling 2.1 Doelen**

- Artikel 2.3 Doelen Transformatiegebied Noordpoort

Ter plaatse van de locatie transformatiegebied Noordpoort is dit omgevingsplan, met in acht name van de doelen genoemd in Artikel 2.1, gericht op:

- a. de transformatie van Noordpoort naar een klimaatbestendig woongebied
(...)

- **Hoofdstuk 5 Ontwikkelgebieden**

- **Afdeling 5.1 Transformatiegebied Noordpoort**

- **Paragraaf 5.1.4 Bouwactiviteiten**

- Artikel 5.31 gebouw bouwen- bijzondere aanvraagvereisten

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen, verbouwen of in stand houden van een gebouw worden de volgende gegevens en bescheiden ingediend:

- (...)
- Een beschrijving van de wijze waarop met de bouw van het bouwwerk wordt voorzien in voldoende wateropvang, het gebouw klimaatadaptief wordt gebouwd, natuurinclusief wordt gebouwd en circulair wordt gebouwd.
- (...)

VOORBEELDEN (1)

Omgevingsplan Meppel (gewijzigd 11-06-2025):

- **Hoofdstuk 5 Ontwikkelgebieden**
- **Afdeling 5.1 Transformatiegebied Noordpoort**
- **Paragraaf 5.1.4 Bouwactiviteiten**
 - Artikel 5.44 gebouw bouwen- beoordelingsregel bouwen, aanleggen en ruimtelijk inrichten
 1. De omgevingsvergunning als bedoeld in [artikel 5.30](#) wordt alleen verleend als voldoende wordt voldaan aan de volgende voorwaarden, met dien verstande dat als op één of meer onderdelen onvoldoende wordt voldaan, dat gecompenseerd kan worden met een bovengemiddeld niveau van andere onderdelen, mits:
 - a. er wordt voorzien in voldoende wateropvang;
 - b. er klimaatadaptief wordt gebouwd;
 - c. er natuurinclusief wordt gebouwd;
 - d. er circulair wordt gebouwd.
 2. Bij de beoordeling of voldoende wordt voldaan aan de verschillende in [artikel 5.44, eerste lid](#) bedoelde aspecten kan een onvoldoende op één of meer onderdelen gecompenseerd worden door bovengemiddelde maatregelen op andere, daar genoemde onderdelen.
 3. Of een initiatief voldoende voldoet aan de verschillende in [artikel 5.44, eerste lid](#) bedoelde aspecten wordt beoordeeld aan de hand van Beleidsregel bouwen, aanleggen en ruimtelijk inrichten van het Transformatiegebied Noordpoort

Zie ook nog een vergelijkbare regeling voor aanlegactiviteiten in artikel 5.55 en 5.56

VOORBEELDEN (1)

Omgevingsplan Meppel (gewijzigd 11-06-2025):

- **Afdeling 11.3 gevolgen van evenementactiviteiten voor de fysieke leefomgeving**
- **Paragraaf 11.3.2**
 - Artikel 11.6 Evenementenactiviteit – dieselaggregaten – verbod
het is verboden om tijdens het opbouwen van de evenementenactiviteit, gedurende de evenementenactiviteit of na afloop van de evenementenactiviteit gebruik te maken van dieselaggregaten.
- **Paragraaf 11.3.3 Gezondheid**
 - Artikel 11.10 Evenementenactiviteit – schaduw en verkoeling
De organisatie van de evenementenactiviteit zorgt ervoor dat tijdens evenementen in de zomerperiode ten minste 40% van de bezoekers tegelijkertijd verkoeling kan zoeken op schaduwplekken op het evenemententerrein.

VOORBEELDEN (2)

TAM-Omgevingsplan Schaapsdrift e.o. (Arnhem) (vastgesteld 28 mei 2025):

- **Hoofdstuk 5 Bouwen**

- **Artikel 57 Bouwregel klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen**

- 57.1 Bouwregels

- a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt ter plaatse van de "overige zone - Bouwregel klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen" slechts verleend indien bij de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangetoond dat voldoende klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen worden getroffen.
 - b. Aan het bepaalde onder a wordt geacht te zijn voldaan indien door de genomen maatregelen voldoende punten worden gehaald zoals opgenomen in de beleidsregels 'Beleidsregels Klimaatadaptief en Natuurinclusief Bouwen' en het bijbehorende 'Puntensysteem Klimaatadaptief en Natuurinclusief bouwen'.

- 57.2 Beleidsregels

- a. Burgemeester en wethouders passen deze regels toe met inachtneming van de door hen vastgestelde beleidsregels met betrekking tot het natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, zoals die gelden op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning zoals bedoeld onder lid 57.1 onder a en onder b.
 - b. Indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, wordt rekening gehouden met de wijziging.

VOORBEELDEN (2)

TAM-Omgevingsplan Schaapsdrift e.o. (Arnhem) (vastgesteld 28 mei 2025):

- **Hoofdstuk 5 Bouwen**
- **Artikel 56 Bouwregel groen dak parkeren als verplicht onderdeel van klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen**
 - 56.1 Bouwregels
 - a. in aanvulling op het bepaalde onder artikel 57, geldt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - bouwregel groen dak parkeren als verplicht onderdeel klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen' dat indien parkeerplaatsen worden gerealiseerd met een parkeerdek dat de maatregelen dienen te bestaan uit het aanbrengen van een groen dak zoals benoemd in het 'Puntenstysteem Klimaatadaptief en Natuurinclusief bouwen in Arnhem'
 - b. Deze maatregelen worden meegeteld in het benodigde puntenaantal zoals benoemd in Artikel 57 onder b.

VOORBEELDEN (2)

TAM-Omgevingsplan Schaapsdrift e.o. (Arnhem) (vastgesteld 28 mei 2025):

- **Hoofdstuk 7 Omgevingsplanactiviteiten**
- **Artikel 75 Omgevingsplanactiviteit afwijken instandhoudingsverplichting klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen**
 - 75.1 Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Het is verboden om ter plaatse van de 'overige zone - omgevingsplanactiviteit afwijken instandhoudingsverplichting klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen' zonder een omgevingsvergunning een bouwwerk te gebruiken zonder de vereiste klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen in het kader van de vergunningverlening aan te brengen en in stand te houden.
 - 75.2 Beoordelingsregels

De omgevingsvergunning bedoeld in 75.1 kan worden verleend indien indien op andere wijze kan worden voorzien in het treffen van voldoende klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen zoals opgenomen in de Beleidsregels Klimaatadaptief en Natuurinclusief bouwen.

VOORBEELDEN (3)

“Omgevingsplan gemeente Nieuwegein”:

Werkingsgebied Duurzaam bouwen: activiteiten met betrekking tot duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Artikel 4.8 Regels over duurzaamheid en klimaatadaptatie

Met het oog op de doelen, bedoeld in artikel [4.7](#), wordt bij het bouwen van een grondgebonden woning, woongebouw, woonark en woonwagen en het inrichten van een bouwperceel bij een woning voldaan aan:

- a.** paragraaf [5.1.2.2](#) – duurzaamheid en klimaatadaptatie; en

Artikel 5.8 verharding

Een bouwperceel waarop een of meer grondgebonden woningen worden gebouwd, blijft voor ten minste 50% onverhard.

VOORBEELDEN (3)

“Omgevingsplan gemeente Nieuwegein”:

Artikel 5.15 Bergen en infiltratie van hemelwater

De aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk, bedoeld in artikel [5.12](#) wordt alleen verleend, als wordt aangetoond dat:

- a. bij een regenbui waar minimaal 70 millimeter regen in een uur valt, minimaal 50 millimeter daarvan geïnfiltreerd, vastgehouden en geborgen wordt in voorzieningen op het bouwperceel;
- b. hemelwatervoorzieningen de eerste 24 uur bij een regenbui minimaal 50 mm water vasthouden binnen het bouwperceel, bedoeld onder a. Na maximaal 60 uur is de hemelwatervoorziening weer volledig beschikbaar voor nieuwe hemelwateropvang;
- c. van de gemiddelde jaarlijkse neerslagsom van 936 millimeter minimaal 50% op het bouwperceel wordt verwerkt.

Artikel 5.22 Beperking warmte-uitstraling

Van alle horizontale en verticale buitenoppervlakten is 40% warmtewerend of verkoelend ingericht.

Artikel 5.26 Voorkomen wateroverlast grondgebonden woningen en gebouwen

1. De begane grondlaag van een grondgebonden woning of woongebouw wordt ten minste 30 centimeter hoger gerealiseerd dan de hoogte van de weg waaraan de woning gesitueerd is.

VOORBEELDEN (4)

Chw bestemmingsplan “Tuinen van Zandweerd”, 1e herziening (Deventer) (vastgesteld 29-09-2021):

- Artikel 4.1 onder c en d: “De voor 'Woongebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor: voorzieningen ten behoeve van (de opwekking van) duurzame energie; collectieve voorzieningen ten behoeve van woningen, zoals wasruimte, opslag, bijeenkomst- of vergaderruimte;”.
- Artikel 4.2.1 onder h: “een gebouw mag uitsluitend worden gebouwd als natuurinclusief wordt gebouwd. Hiervan is sprake als minimaal 15 punten worden behaald van het in Bijlage 2 opgenomen toetsingskader”.
- Bijlage 2: punten natuurinclusief bouwen.
 - Drie nestgelegenheden huismussen (3 punten)
 - Insectenhotel (1 punt)
 - Groen dak (5 punten)
 - Groene gevel (3 punten)
 - Lumineus eigen idee (punten in overleg)

VOORBEELDEN (5)

De Pijp 2018 (1e herz) (Amsterdam)

Bestemming "Tuin":

- Artikel 7.2.2 onder a onder 2: "het bouwen van het bijbehorende bouwwerk op grond van dit artikel mag niet leiden tot meer dan 50 % bebouwing van het perceel binnen deze bestemming."
- Artikel 7.2.2 onder a onder 3: "het bijbehorende bouwwerk dient te worden voorzien van een groen dak."
- Artikel 7.2.2 onder a onder 4: "het waterbergend vermogen van het bouwwerk bedraagt minstens 60 millimeter per uur".

Dubbelbestemming "Waarde - Landschap":

- Plantoelichting: "binnentuinen hoger belang dan alleen verblijfsgebied"
- Geen gebouwen oprichten anders dan in artikel 7.2.1 (Tuin) toegestaan. Deze gronden dienen niet te worden beschouwd als erf in de zin van artikel 1 van Bijlage II Bor
- Verboden zonder of in afwijking van een vergunning nieuwe verharding aan te brengen (meer dan 50% verhard en <60 mm/u waterbergend vermogen)

VOORBEELDEN (6)

Chw bestemmingsplan 'Kernen gemeente Dalfsen 2016' (vastgesteld 26 juni 2017):

- In bouwregels opgenomen maximale maten, afmetingen en percentages mogen tot maximaal 10% worden vergroot ten behoeve van isolatiemaatregelen van gebouwen die uitgaan boven de wettelijke normering
- Ook oppervlakte gebouwen mogen vergroot als bebouwing wordt gerealiseerd met een lagere EPC-norm
- Verder zijn in de bestemmingen de bouw en het gebruik van installaties voor de opwekking en levering van duurzame energie zoals zonnepanelen, windturbines en warmte-koude opslag voor eigen gebruik of ten behoeve van de omliggende functies toegestaan, onder bepaalde voorwaarden

Advocatuur Nijmegen

Oranjesingel 1
6511 NJ Nijmegen
advocatuur@hekkelman.nl
024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41
6511 NN Nijmegen
notariaat-nijmegen@hekkelman.nl
024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1
6821 HV Arnhem
notariaat-arnhem@hekkelman.nl
026 - 377 71 11